

Žalobu Josefa Š-a na uznání, že mu přísluší právo, čerpat vodu ze studně na pozemku žalovaného, a právo chůze ke studni, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, vyhověv námitce nedostatku aktivního oprávnění ke sporu, ježto jde o služebnost ve prospěch panujícího pozemku, jsoucího ve spoluvlastnictví žalobce a jeho manželky, na něž dlužno hleděti jako na jednotnou stranu rozepře (§ 14 c. ř. s.), ve sporu však manželka žalobcova nebyla vůbec zastoupena a žalobce sám nebyl zmocněn k vedení sporu jejím jménem. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Dle §u 14 c. ř. s. tvoří sice společníci v rozepři, když se vztahuje účinek rozsudku buď vzhledem k povaze sporného právního poměru, buď vzhledem k zákonnému předpisu na veškeré společníky, nerozlučně společenství rozepře, avšak zákonem není nikde předepsáno, že by v š i c h n i společníci nějakého práva musili jako žalobci neb jako žalovaní společně vystoupiti (§ 20 c. ř. s.). Podá-li spoluvlastník panujícího statku žalobu na vlastníka služebního pozemku k ochraně služebnosti, příslušející dočasným majitelům panujícího statku, nepodniká tím ničeho, čím by společníky neb společný majetek poškozoval, nýbrž hájí tím společnou služebnost. Právo to mu přísluší tím spíše, když může právo služebnosti vykonati samostatně, aniž by tím své spoluvlastníky vylučoval ze stejného užívání (Randa, Besitz IV. vyd. str. 508). Může proto každý spoluvlastník panujícího statku samostatnou žalobou uplatniti právo služebnosti, bylo-li mu ve výkonu služebnosti bráněno, aniž by k tomu souhlasu spoluvlastníků měl zapotřebí (Stubenrauch komentář k §u 523 a Krainz-Ehrenzweig 6. vyd. str. 343 a 390). Právo spoluvlastníku panujícího statku na čerpání vody ze studny na služebním pozemku a právo stezky ke studni té, — o kteréžto služebnosti se v tomto případě jedná — může každý spoluvlastník vykonávati samostatně, aniž by tím vylučoval druhého spoluvlastníka ze stejného užívání. Přísluší mu proto zajisté též samostatné právo žalobní na ochranu služebnosti.

Čís. 3723.

Pro žalobu, již domáhá se vlastník obtíženého pozemku na oprávněném ze služebnosti nároku, jenž oprávněného stíhá obligačně jako takového, není místně příslušným soud obtížené nemovitosti (§ 81 j. n.).

(Rozh. ze dne 15. dubna 1924, R II 130 24.)

Pro žalovanou, bydlící v obvodu okresního soudu v B., vázlo na nemovitosti žalobcově v obvodu okresního soudu v S. právo bytu s povinností, by dala na své útraty opravit krytbu na střeše nad výměnkářskou světnicí, kdyby krytba ta za jejího života sešla. Proti žalobě

- o splnění tohoto vzájemného závazku žalované, zadané na okresním soudě v B., vznesla žalovaná námitku místní nepřislušnosti, již s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl a žalobu odmítl. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepřislušnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Právo, užívatí bytu v žalobcově domě, jest služebností užívání i když jest snad zahrnuto ve výměnku. Jest to právo věcné na věci cizí, se kterým souvisí v tomto případě povinnost oprávněné, udržovati v dobrém stavu část věci služebné (krytby na střeše nad výměnkářskou světnicí (§ 483 obč. zák.). O realné břemeno zde nejde, neboť toto záleží v závazku dočasného držitele nemovitého statku (a jím žalovaná není) k jistým občas se opakujícím dávkám, aťsi peněžním, aťsi věcným. Realní břemeno zatěžuje nemovitý statek, zde však přísluší dočasnému majiteli statku oprávnění žádati na dlužníku, který nemovitosti nemá, jisté plnění (obligační nárok). Dle §u 81 j. n. patří na sudiště nemovitosti pouze žaloby, kterými se uplatňuje věcné právo k nemovitému statku. Žalobou touto neuplatňuje však žalovaná práva věcného (služebnosti) k žalobcově nemovitosti, nýbrž naopak vlastník obtížená nemovitosti domáhá se na žalované splnění obligační povinnosti, stihající ji jako služebně oprávněnou. Takovouto žalobu § 81 j. n. však na zřeteli nemá a proto není odůvodněna výlučná příslušnost okresního soudu, v jehož obvodu leží nemovitost, služebností obtížená. Pro žalobu tuto, jako žalobu ze závazku, stihajícího výměnkářku, jest příslušným toliko soud, v jehož obvodu žalovaná bydlí, a jest proto příslušnost dovolaného soudu opodstatněna.

Čís. 3724.

Úprava pachtovného (opatření ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n.).

Lhůta §u 2 (1) opatření (30. listopad 1920) platí pouze pro zvýšení pachtovného na zbývajících léta, počínajíc rokem 1921. Zvýšení pachtovného na zbývajících pachtovní léta, počínajíc pozdějším rokem nežli 1921, lze se domáhati do 30. listopadu roku, jenž předchází prvnímu roku z těch, pro něž zvýšení se žádá.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1924, R II 134/24.)

Návrhem z listopadu 1923 domáhal se propachtovatel na pachtýřích zvýšení pachtovného, počínajíc rokem 1924. O b a n i ž š í s o u d y návrh zamítly, r e k u r s n í s o u d z těchto důvodů: Doslov §u 2 opatření, na který se vztahují §§ 4 a 5, je tak jasným, že nemůže býti pochyby o tom, že stěžovatel dle platného práva se svým návrhem na zvýšení pachtovného na celou pachtovní dobu, která končí roku 1928, jest vyloučen. § 2 připouští zvýšení pachtovného, jež bylo ujednáno před 1. lednem 1918, pro pachtovní rok 1921 a zbývajících smluvní pach-